

Policy mot tobak, alkohol och andra droger i och omkring våra skolområden *inklusive handlingsplaner*

Beslutad av KF § 50/2015-06-24, Dnr 2015/493-620

Reviderad KF§ 5/ 2018-02-22

Framtagen med stöd av länsgemensam mobilisering mot droger; www.mobilisering.nu

Innehåll

Inledning	3
Definitioner	3
Mål	3
Vad säger lagen?	4
Vad gäller vid kommunens skolområden?	5
Förebyggande och hälsofrämjande arbete	5
Tidiga signaler	6
Utvärdering och revidering	6
Handlingsplaner	6
Vid misstanke om tobaksbruk	6
Vid misstanke om alkohelpåverkan	7
Vid misstanke om narkotikapåverkan	8
Bilaga: Brev till vårdnadshavare	9

Inledning

Vi i Ragunda kommun bryr oss om våra elever, deras hälsa och framtid. Vad elever gör i skolan och på fritiden hänger ihop och påverkar deras framtid. Användning av tobak, alkohol och andra substanser innebär försämrade arbetsmiljö, inlärning och hälsa för eleven och resten av klassen. **Ragunda kommun har därför nolltolerans gällande tobak, alkohol och andra hälsoskadliga substanser i skolområden och under skoltid.** Barn och unga ska skyddas och den som fastnar i beroende ska få hjälp. Denna policy finns för att all personal i skolorna ska veta hur de ska arbeta förebyggande och hjälpanande och för att elever och föräldrar/vårdnadshavare ska känna till skolans förhållningssätt och vara trygga i att säga nej.

Definitioner

Policyn innefattar allt som enligt lagstiftningen räknas som tobak (inkl. e-cigarett och vattenpipa), alkohol, droger, läkemedel och andra preparat som tas i berusningssyfte; till exempel medel som används vid sniffning, boffning eller dopningsmedel. I policyn används begreppet ANDT, som är en förkortning för alkohol, narkotika, droger och tobak och som i policyn omfattar allt ovan. Begreppet ”skolorområde” användas och med det menas både inom- och utomhusmiljö i kommunens grundskolor, förskolor och fritidshem.

Mål

Policyn ska vara känd av personal, elever och föräldrar/vårdnadshavare genom att tas upp vid varje läsårsstart och vid behov. Informationen ska anpassas så att alla förstår.

Hälsoperspektivet där ANDT ingår ska genomsyra all skolans verksamhet.

Elever ska regelbundet utbildas i ANDT.

Vid misstanke om att elev använt något inom ANDT ska personal agera utifrån policyns handlingsplaner.

Samverkan mellan olika ämnen och med andra aktörer ska öka och ske utifrån behov.

Användandet av ANDT bland grundskoleelever ska minska.

Vad säger lagen?

Arbetsmiljölagen

Säger att arbetsmiljön ska vara god och olycksfall förebyggas. Ingen ska till exempel behöva utsättas för passiv rökning, tobakslukt eller klasskamrater som uppträder konstigt på grund av berusning eller abstinens.

FN:s barnkonvention

Skolan måste enligt konventionen säkerställa att barn och ungdomar ges goda förutsättningar för hälsa, vilket kan kopplas till texten om arbetsmiljölagen ovan.

Tobakslagen

Rökning är förbjuden i lokaler och utomhusområden som är avsedda för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet för barn och ungdomar, dygnet runt, året runt. Lagen säger även att det är förbjudet att sälja tobak till minderåriga eller vid misstanke om att tobaken kommer att föras vidare till minderåriga.

Socialtjänstlagen

Skolan är skyldig att anmäla vidare till socialtjänsten om elev använder eller misstänks använda alkohol, narkotika eller andra droger.

Skollagen

Skolan ska bland annat jobba för att stödja barns och elevers utveckling och lärande och stimulera till

livslång lust att lära. Hänsyn ska tas till barns och elevers olika behov och förutsättningar för att genomföra utbildningen.

Narkotikastrafflagen

Det är straffbart att skaffa, förvara, använda och sälja allt som är narkotikaklassat.

Vad gäller vid kommunens skolområden?

Tobak

Elever och ungdomar under 18 år ska inte använda tobak. Föräldrar/vårdnadshavare, pedagoger och andra vuxna är viktiga föredömen och ska inte använda tobak på skolområden. Om någon vuxen behöver röka ska denne hänvisas till angiven plats utanför skolområdet. För elever gäller förbudet även utanför skolområdet under skoltid och har kommit till för att främja hälsa och arbetsmiljö.

Alkohol

Det är förbjudet att ha, dricka eller vara påverkad av alkoholhaltiga drycker på skoltid och vid resor och aktiviteter som skolan anordnar, liksom i skolans (och övriga kommunala) lokaler.

Sniffning/boffning

Det är förbjudet att ha, använda eller vara påverkad av sniffnings- eller boffningspreparat under skoltid.

Narkotika

Det är förbjudet att inneha, förvara, inta eller vara påverkad av narkotikaliknande preparat.

Förebyggande och hälsofrämjande arbete

Ju mer kunskap elever har om skador och risker med ANDT, ju troligare att man avstår. ANDT-undervisningen ska därför vara faktabaserad och relevant och gärna göras ämnesövergripande. Ett gott bemötande och goda relationer mellan vuxna och barn är också viktigt i det förebyggande arbetet då det skapar trygghet och gemenskap som ökar chanserna för att unga inte börjar med ANDT. Skolmiljön ska därför arbeta för att uppnå detta och även för hög närvaro bland eleverna och för att alla elever ska få godkända betyg. Också relationerna mellan skolan och föräldrar/vårdnadshavare är hälsofrämjande och viktiga.

Det ska finnas skyltar om rökförbudet på skolgårdarna och vuxna som vistas inom skolområdet ska informeras om förbudet. Kommunen ska regelbundet göra tillsyn på skolgårdarna för att säkerställa att inga minderåriga utsätts för tobak. Skolorna ska också samverka med bland annat kommunens alkohol- och drogförebyggande samordnare så att förebyggande insatser för elever och föräldrar/vårdnadshavare görs. Polisen med polishundar får tillgång till skolans lokaler och ytterområden för att söka efter narkotika i förebyggande syfte

Tidigasignaler

Tidiga signaler på att någon börjat med tobak, alkohol eller något annat inom ANDT är förutom rökluft/alkohollukt och rastlöshet vid långa lektioner (abstinens), även beteendeförändringar, onormal trötthet, byte av umgänge, låg närvaro och/eller misskötsel av sin hälsa. Det är viktigt att vuxna, både i skolan och hemmet, reagerar och agerar vid oro. Lästips: www.mobilisering.nu, www.droginfo.com, www.can.se.

Utvärdering och revidering

Policyn ska årligen utvärderas och vid behov göras om. Ansvarig för det är kommunens alkohol- och drogförebyggande samordnare, i samråd med ledning, lärare och elever. Användandet av ANDT bland grundskoleungdomar ska följas upp minst vart tredje år genom exempelvis CAN- undersökning.

Handlingsplanerna ska revideras vid behov.

Handlingsplaner

Vid misstanke om eller uppenbart tobaksbruk

Vad?	Vem?	Hur?	När?
1. Mentorkontakt	Den som upptäcker/ misstänker	Kontaktar mentor	Samma dag som upptäckten/ misstanken kom
2. Orossamtal	Mentor	Pratar med elev. Elev erkänner eller förnekar	Samma dag
3. Kontakt vårdnadshavare	Mentor	Per telefon eller blankett (sid 9). Om vårdnadshavare misstycker till tobaksbruket beslutas om gemensam plan, om vårdnadshavare samtycker till tobaksbruket ska elev ändå erbjudas stöd via elevhälsan och förälder informeras om detta.	Samma dag
4. Åtgärder	Mentor	Elev ska alltid erbjudas samtal eller avvänjningshjälp via elevhälsan, och vid	Elevhälsan kontaktas inom en vecka

		behov även annan hjälp. Överenskomna åtgärder ska dokumenteras av mentorn.	
5. Uppföljning	Mentor	Vårdnadshavare hålls underrättad. Åtgärder följs upp. Vid ny misstanke/upptäckt genomförs punkt 1-5 igen.	Efter en månad och därefter vid behov
6. Anmälan socialtjänsten	Rektor	Vid ny misstanke/upptäckt och då ovanstående åtgärder ej gett effekt. Skriftlig formell	Senast nästa dag
7. Uppföljning	Rektor	Kontakt med vårdnadshavare. Vid ny misstanke/upptäckt genomförs punkt 1-7 igen	Efter en månad och därefter vid behov

Vid misstanke omalkoholpåverkan

Vad?	Vem?	Hur?	När?
1. Kontakt rektor eller mentor	Den som upptäcker	Kontakt med mentor/rektor (beroende på vem som är anträffbar)	Omedelbart
2. Orossamtal	Rektor/mentor	Pratar med elev. Elev erkänner eller förnekar.	Omedelbart
3. Kontakt med vårdnadshavare	Rektor/mentor	Informerar om det inträffade och ber om hämtning av elev.	Omedelbart
4. Elev avvisas	Rektor/mentor	Elev skickas hem för tillnyktring	Efter föräldrakontakt
5. Vidare information	Rektor/mentor	Informerar rektor/mentor (den som inte genomfört p. 2-4) Informerar elevhälsan. Dokumenterar det inträffade.	Samma dag
6. Anmälan socialtjänsten	Rektor	Skriftlig, formell anmälan till socialtjänsten	Senast nästa dag

7. Åtgärdsplan	Rektor/mentor	Rektor, vårdnadshavare och elevhälsan träffas och beslutar om åtgärder; t.ex. kuratorkontakt, blästester, åtgärder via socialtjänsten.	Senast nästa dag
8. Uppföljning	Rektor/mentor	Uppföljning av åtgärdsplan. Kontakt med vårdnadshavare. Vid ny misstanke/ upptäckt genomförs punkt 1-8 igen.	Veckovis i minst en månad, därefter vid behov

Vid misstanke om narkotikapåverkan

Vad?	Vem?	Hur?	När?
1. Kontakt rektor	Rektor	Kontakt med rektor	Omedelbart
2. Orossamtal	Rektor	Pratar med elev. Elev erkänner eller förnekar.	Omedelbart
3. Kontakt med vårdnadshavare	Rektor	Informerar om det inträffade och ber vårdnadshavare komma.	Omedelbart
4. Polis tillkallas	Rektor	Polis beslutar om drogtest (rektor kan också besluta men det är då frivilligt för eleven) Polisen med polishundar får tillgång till skolans lokaler och ytterområden för att söka efter narkotika i förebyggande syfte	Omedelbart
5. Elev avvisas	Rektor	Elev skickas hem för tillnyktring	Efter föräldra- och poliskontakt
6. Vidare information	Rektor	Informerar mentor/rektor (den som inte genomfört p. 2-4) Informerar elevhälsan Dokumenterar det inträffade.	Samma dag
7. Anmälan socialtjänst	Rektor	Skriftlig, formell anmälan till socialtjänsten men muntlig kontakt för förhandsbedömning	Samma dag
8. Åtgärdsplan	Rektor	Rektor, vårdnadshavare och elevhälsan träffas och beslutar om åtgärder (kan se olika ut beroende på om elev erkänt och/eller testats positivt, alt förnekar); t.ex. kuratorkontakt, drogtester, åtgärder via socialtjänsten.	Senast nästa dag
9. Uppföljning	Rektor	Uppföljning av åtgärdsplan. Vid ny misstanke/upptäckt genomförs punkt 1-8 igen.	Veckovis i minst en månad, därefter vid behov

Bilaga till Policy för tobak, alkohol och droger i och omkring våra skolområden

Ort och datum

Hej vårdnadshavare!

Idag har vi observerat att din dotter/son _____ använt tobak under skoltid.

Som ni vet har vi en policy som innebär att skoltiden ska vara fri från alla former av tobak; exempelvis cigaretter, snus och e-cigaretter. Enligt tobakslagen är det förbjudet att röka på skolområden, ett förbud som gäller dygnet runt, året runt, men förbudet gäller även för elever utanför skolområdet under skoltid och har kommit till för att främja hälsa och arbetsmiljö.

Skolans policy innebär att vi alltid kontaktar hemmet när vi upptäcker att någon använt tobak under skoltid.

Vår förhoppning är att ni tar ett allvarligt samtal med ert barn utifrån det inträffade samt att det inte upprepas. Hör gärna av er om ni önskar diskutera detta vidare med oss på skolan eller om ni önskar avvänjningsstöd eller annan hjälp via till exempel elevhälsan.

Med vänliga hälsningar mentor _____